Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/623

7.3.2024

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2024/623,

annettu 18 päivänä joulukuuta 2023,

kauden 2021–2030 kattavan Kyproksen yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta sekä Kyproksen toimenpiteiden johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(Ainoastaan kreikankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

ottaa huomioon energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ([1]) ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan ja 14 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta 30 päivänä kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 ([2]) ja erityisesti sen 7 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

Kauden 2021–2030 kattavan Kyproksen yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnosta koskevat suositukset

(1) Kypros toimitti yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa päivitysluonnoksen 27 päivänä heinäkuuta 2023.

(2) Asetuksen (EU) 2018/1999, jäljempänä 'hallintoasetus', 3 artiklassa ja liitteessä I määritetään seikat, joiden on sisällyttävä yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivityksiin. Komissio antoi joulukuussa 2022 jäsenvaltioille ohjeita ([3]) päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnosten ja lopullisten suunnitelmien laatimisprosessista ja sen laajuudesta. Ohjeissa kuvataan hyviä käytäntöjä ja kerrotaan energia- ja ilmastopolitiikan viimeaikaisten poliittisten, oikeudellisten ja geopoliittisten tapahtumien seurauksista.

(3) Komissio on REPowerEU-suunnitelman ([4]) yhteydessä ja osana vuosien 2022 ja 2023 eurooppalaisia ohjausjaksoja kiinnittänyt vahvasti huomiota jäsenvaltioiden energia- ja ilmastoasioihin liittyviin uudistuksiin ja investointeihin, joita tarvitaan, jotta energiavarmuutta ja kohtuuhintaisuutta voidaan vahvistaa vauhdittamalla vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää. Tämä näkyy Kyprokselle vuosina 2022 ja 2023 annetuissa maaraporteissa ([5]) ja neuvoston suosituksissa ([6]). Jäsenvaltioiden olisi otettava viimeisimmät maakohtaiset suositukset huomioon lopullisissa päivitetyissä yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan.

([1]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Komission tiedonanto: Ohjeet jäsenvaltioille vuosien 2021–2030 kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisestä (EUVL C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD (2022) 604 final ja SWD (2023) 613 final.
([6]) COM (2022) 604, suositus neuvoston suositukseksi; COM (2023) 613 final, suositus neuvoston suositukseksi.

(4) Taakanjakoasetuksen ([7]) mukaisten kansallisten tavoitteiden toteuttamista koskevat komission suositukset perustuvat todennäköisyyteen, että jäsenvaltiot pitävät kiinni vuoden 2030 tavoitteista, kun otetaan huomioon säännöt taakanjakoasetuksen mukaisten joustojen käytöstä.

(5) Hiilidioksidin talteenottoa, käyttöä ja varastointia (CCUS) koskevilla komission suosituksilla pyritään saamaan yleiskuva näiden teknologioiden aiotusta käyttöönotosta kansallisella tasolla sekä tiedot vuoteen 2030 mennessä talteenotettaviksi suunnitelluista hiilidioksidin vuotuisista määristä eriteltyinä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ([8]) soveltamisalaan kuuluvista laitoksista ja muista lähteistä (esim. biogeeniset lähteet tai suora talteenotto ilmasta) talteenotettuun hiilidioksidiin, suunnitellusta hiilidioksidin siirtoinfrastruktuurista sekä potentiaalisesta kotimaisesta hiilidioksidin varastointikapasiteetista ja hiilidioksidin syöttömääristä, joiden suunnitellaan olevan käytettävissä vuonna 2030.

(6) Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ([9]), jäljempänä 'LULUCF-asetus', mukaista suoriutumista koskevissa komission suosituksissa käsitellään sitä, miten jäsenvaltio toteuttaa "ei debetsaldoa -sääntöä" kaudella 2021–2025 (kausi 1) ja omat kansalliset tavoitteensa kaudella 2026–2030 (kausi 2), kun otetaan huomioon säännöt mainitussa asetuksessa säädettyjen joustojen käytöstä. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että kaudella 1 LULUCF-asetuksen mukaiset ylijäämäpäästöt siirretään automaattisesti taakanjakoasetuksen tavoitteisiin.

(7) Jotta ilmastonmuutokseen sopeutuminen tukisi asianmukaisesti energia- ja hillitsemistavoitteiden saavuttamista, on olennaisen tärkeää tunnistaa mahdolliset ilmastonmuutosuhat ja analysoida ilmastohaavoittuvuuksia ja -riskejä, jotka voivat vaikuttaa asiaankuuluviin alueisiin, väestöihin ja aloihin. Sopeutumista koskevissa komission suosituksissa tarkastellaan, missä määrin Kypros on sisällyttänyt päivitettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaansa sopeutumistavoitteita, joissa otetaan huomioon sellaiset ilmastoriskit, jotka voisivat estää Kyprosta saavuttamasta energiaunionin tavoitteet ja päämäärät. Ilman suunniteltuja ja toteutettuja erityisiä sopeutumispolitiikkoja ja -toimenpiteitä energiaunionin ulottuvuuksia koskevien tavoitteiden saavuttaminen on vaarassa. Vesienhoitoon on muuttuvissa ilmasto-oloissa kiinnitettävä erityistä huomiota sähkön toimitushäiriöiden riskin vuoksi, koska tulvat, helle ja kuivuus vaikuttavat energiantuotantoon.

(8) Kyproksen uusiutuvan energian tavoitetasoa koskevat komission suositukset perustuvat asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II vahvistettuun objektiivisiin kriteereihin perustuvaan kaavaan sekä Kyproksen kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta puuttuviin tärkeimpiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin, joilla Kyproksen kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on vähintään 42,5 prosenttia vuonna 2030, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti niin, että yhteisenä pyrkimyksenä on nostaa tavoite 45 prosenttiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ([10]). Komission suositukset perustuvat myös siihen, miten

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) 2023/857, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, annetun asetuksen (EU) 2018/842 ja asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/841, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 ja päätöksen N:o 529/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, raportointia ja vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta ja jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun parantamisen osalta 19 päivänä huhtikuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/839 (EUVL L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta 18 päivänä lokakuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413 (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

Kypros edistää mainitun direktiivin 15 a, 22 a, 23, 24 ja 25 artiklan erityistavoitteita sekä niihin liittyviä politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla direktiivi saatetaan nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön. Suosituksista käy ilmi, kuinka tärkeää on laatia kattava uusiutuvan energian, erityisesti tuulienergian, käyttöönottoa koskeva pitkän aikavälin suunnitelma, jotta voidaan lisätä näkyvyyttä Euroopan tuotantoteollisuuden ja verkonhaltijoiden kannalta Euroopan tuulivoimapaketin ([11]) mukaisesti.

(9) Komission suositukset kansallisesta panoksesta energiatehokkuuteen perustuvat energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/1791 ([12]) 4 artiklaan sekä mainitun direktiivin liitteessä I olevaan kaavaan ja siihen liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin sen täytäntöönpanemiseksi.

(10) Komission suosituksissa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteisiin, päämääriin ja panoksiin sekä niihin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin REPowerEU-suunnitelman toteuttamiseksi, jotta riippuvuudesta Venäjän fossiilisista polttoaineista päästään vaiheittain nopeasti irti. Suosituksissa otetaan huomioon ”Kaasua säästöön talven varalle” -paketin ([13]) täytäntöönpanosta saadut kokemukset. Niistä käy ilmi välttämätön tarve tehdä energiajärjestelmästä kestävämpi, kun otetaan huomioon velvoitteet, jotka johtuvat sähköalan riskeihin varautumisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2019/941 ([14]) ja kaasun toimitusvarmuudesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2017/1938 ([15]), sekä energian varastoinnista annettu komission suositus ([16]).

(11) Komission suosituksissa otetaan huomioon tarve nopeuttaa energian sisämarkkinoiden yhdentymistä joustavuuden roolin vahvistamiseksi sekä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja kuluttajien suojelemiseksi. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklan ja komission suosituksen (EU) 2023/2407 ([17]) vaatimusten mukaisesti on tärkeää arvioida energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien lukumäärää.

(12) Komission suosituksista käy ilmi, että on tärkeää varmistaa riittävät investoinnit puhtaan energian alan tutkimukseen ja innovointiin kehitys- ja valmistuskapasiteetin lisäämiseksi, mukaan lukien energiaintensiivistä teollisuutta ja muita yrityksiä koskevat asianmukaiset politiikat ja toimenpiteet, sekä tarve parantaa nettonollateollisuuden työvoiman osaamista vahvan, kilpailukykyisen ja puhtaan talouden vakiinnuttamiseksi unionissa.

(13) Komission suositusten pohjalla ovat Pariisin sopimuksen mukaiset sitoumukset fossiilisten polttoaineiden käytön vaiheittaisesta lopettamisesta sekä fossiilisten polttoaineiden tukien vaiheittaisen poistamisen tärkeys.

(14) Investointitarpeita koskeva komission suositus perustuu komission arvioon siitä, esitetäänkö suunnitelman päivitysluonnoksessa yleiskatsaus investointitarpeista energiaunionin kaikkiin ulottuvuuksiin liittyvien tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseksi, ilmoitetaanko siinä rahoituslähteet eriteltyinä yksityisiin ja julkisiin lähteisiin, luonnostellaanko siinä investointeja, jotka ovat johdonmukaisia Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmien, Kyproksen alueellisen oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman ja talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettujen vuosien 2022–2023 maakohtaisten suositusten kanssa, ja sisältääkö se perusteellisen makrotaloudellisen arvioinnin suunnitelluista politiikoista ja toimenpiteistä. Kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa olisi varmistettava kansallisten politiikkojen ja toimenpiteiden läpinäkyvyys ja ennustettavuus investointivarmuuden tukemiseksi.

([11]) Tiedonanto Euroopan tuulivoimaa koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM (2023) 669 final) 24.10.2023, ja tiedonanto EU:n merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamisesta (COM (2023) 668 final).

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ”Kaasua säästöön talven varalle” (COM(2022) 360 final).

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Komission suositus, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2023, energian varastointi – vähähiilisen ja varman EU:n energiajärjestelmän tukijalka (EUVL C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Komission suositus (EU) 2023/2407, annettu 20 päivänä lokakuuta 2023, energiaköyhyydestä (EUVL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Komission suosituksista käy ilmi, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa laaja alueellinen kuuleminen sekä varhainen ja osallistava kuuleminen suunnitelmasta, mukaan lukien Århusin yleissopimuksen ([18]) mukainen yleisön tehokas osallistuminen riittävin tiedoin ja riittävässä aikataulussa.

(16) Oikeudenmukaista siirtymää koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, yksilöidäänkö Kyproksen suunnitelmassa riittävän syvällisesti ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaaliset sekä työllisyyteen ja osaamiseen kohdistuvat vaikutukset ja luonnostellaanko siinä oikeudenmukaisen siirtymän edistämiseen asianmukaisia liitännäispolitiikkoja ja -toimenpiteitä, joilla edistetään samalla sekä ihmisoikeuksia että sukupuolten tasa-arvoa.

(17) Komission Kyprokselle antamien suositusten perustana on kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksen arviointi ([19]), joka julkaistaan tämän suosituksen yhteydessä.

(18) Kyproksen olisi otettava nämä suositukset asianmukaisesti huomioon laatiessaan lopullista päivitettyä yhdennettyä kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaansa, joka on toimitettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024.

Suositukset johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(19) Komission on asetuksen (EU) 2021/1119 (eurooppalainen ilmastolaki) mukaan arvioitava kansallisten toimenpiteiden johdonmukaisuutta ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa. Komissio on arvioinut Kyproksen toimenpiteiden johdonmukaisuutta näiden tavoitteiden kanssa ([20]). Jäljempänä esitetyt suositukset perustuvat kyseiseen arviointiin. Kyproksen olisi otettava asianmukaisesti huomioon nämä suositukset ja toteutettava niitä koskevia jatkotoimia eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti.

(20) Unionin kasvihuonekaasujen nettopäästöt (mukaan lukien maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta (LULUCF) aiheutuvat päästöt ja lukuun ottamatta kansainvälistä liikennettä) ovat yleisesti ottaen vakaasti vähenemässä, mikä vastaa pitkälti lineaarista kehityspolkua kohti unionin vuoden 2030 ilmastotavoitetta (55 prosentin päästövähennykset) ja vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitetta. Päästöjä on kuitenkin vähennettävä nopeammin, ja jäsenvaltioiden toimet ovat tässä olennaisen tärkeitä. Edistys on ollut vaihtelevaa eri jäsenvaltioissa, ja useita alakohtaisia haasteita ja heikkouksia on korjattava viipymättä. Käytettävissä oleviin tietoihin perustuva arvio osoittaa, että edistyminen unionin ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisessa vaikuttaa Kyproksessa riittämättömältä. Luotettavat pitkän aikavälin strategiat ovat unionin ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi tarvittavan taloudellisen muutoksen toteuttamisen kulmakivi.

(21) Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien strategioiden ja suunnitelmien tehokkuuden varmistamiseksi on olennaisen tärkeää määrittää asianmukaisesti, mitkä mahdolliset ilmastonmuutosuhat voivat vaikuttaa tiettyyn alueeseen tai alaan. Ensimmäisenä askeleena sopeutumista koskevan tavoitetason nostamisessa olisi oltava asianmukaisen kansallisen ilmastopolitiikan oikeudellisen kehyksen hyväksyminen säännöllisesti päivitettävien, sitovien sopeutumistavoitteiden asettamiseksi, jotta voidaan mitata yleistä edistymistä ilmastokestävyyden kehittämisessä. Tehokas sopeutuminen tarvittavassa laajuudessa ja kaikilla altistuneilla sektoreilla edellyttää hallinto- ja koordinointirakennetta, jolla on selkeä toimeksianto ja korkean tason poliittinen tuki. Tähän rakenteeseen voi kuulua ministeriöiden välinen työryhmä tai komitea. Sopeutumistoimia on tarpeen seurata ja arvioida vastuuvelvollisuuden säilyttämiseksi ja sopeutumispolitiikan parantamiseksi. Sopeutumisen rahoittamiseen voidaan käyttää erilaisia EU:n rahoitusvälineitä. Ilmastokestävyyttä koskevat näkökohdat olisi asetettava etusijalle, kun jäsenvaltiot laativat asiaankuuluvien EU:n rahastojen mukaisia kansallisia suunnitelmiaan. Mitkään menot eivät saisi haitata sopeutumista eli lisätä edunsaajien tai muiden haavoittuvuuksia. Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat investointitarpeet kasvavat ja kiihtyvät tulevina vuosikymmeninä. Rahoituksen parantamiseen olisi liitettävä riittävät resurssit ja asiantuntemus, joita tarvitaan sekä hallinnossa että täytäntöönpanossa, jotta voidaan varmistaa rahoituksen laatu ja vastaanottokyky ja välttyä haittasopeutumiselta. Julkisen ja yksityisen rahoituksen lisäksi voitaisiin tutkia myös innovatiivisia rahoitusvälineitä yhteistyössä yksityisen sektorin ja rahoituslaitosten kanssa.

([18]) Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa 25 päivänä kesäkuuta 1998 tehty yleissopimus (Århusin yleissopimus).

([19]) SWD(2023) 910.

([20]) Vuoden 2023 kertomus EU:n ilmastotoimista (COM(2023) 653 final) ja Commission Staff Working Document Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law (SWD(2023) 932).

(22) Haavoittuvimmassa asemassa olevat yhteisöt ovat kaikkein alttiimpia ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Eri alueiden ja sosioekonomisten ryhmien erilainen altistuminen ja alttius ilmastovaikutuksille pahentaa jo olemassa olevaa eriarvoisuutta ja haavoittuvuutta. Oikeudenmukaisen selviytymiskyvyn olisi vähennettävä ilmastoriskin aiheuttamaa epätasaista rasitusta ja varmistettava sopeutumisen hyötyjen tasapuolinen jakautuminen. Yksityiset sidosryhmät voivat edistää muutosta tarjoamalla tietoa, resursseja, valmiuksia ja rahoitusta. Paikallisella tasolla on osaamista, joka voi vaikuttaa ilmastokestävyyteen laajemminkin. Kansallista tasoa alemman tason sopeutumispolitiikkojen valmistelu ja täytäntöönpano on erittäin tärkeää.

(23) Luontoon perustuvat ratkaisut tarjoavat vaikuttavia, kustannustehokkaita sopeutumis- ja hillitsemisvaihtoehtoja, jos niiden käyttöönottoon kannustetaan strategisilla kehyksillä, politiikoilla ja rahoituksella. Ne voidaan toteuttaa itsenäisesti tai integroida muihin sopeutumis- ja hillitsemistoimenpiteisiin yhdessä enemmän teknologiaan tai infrastruktuuriin perustuvien ratkaisujen kanssa. Täytäntöönpanossa on otettava huomioon ekosysteemien monitahoisuus ja ilmastonmuutoksen ennustetut vaikutukset, paikallinen toimintaympäristö, ratkaisuihin liittyvät intressit ja arvot sekä sosioekonomiset olosuhteet,

SUOSITTAA, ETTÄ KYPROS TOTEUTTAA TOIMIA, JOILLA SE

ASETUKSEN (EU) 2018/1999 MUKAISEN KANSALLISEN ENERGIA- JA ILMASTOSUUNNITELMAN PÄIVITYSLUONNOKSEN OSALTA

1. määrittää kustannustehokkaita lisäpolitiikkoja ja -toimenpiteitä, jotka koskevat erityisesti liikennettä ja rakentamista ja muita kuin hiilidioksidipäästöjä, mukaan lukien teollisuusprosesseista ja tuotteiden käytöstä, maataloudesta ja jätehuollosta peräisin olevat metaani, N_2O ja F-kaasut, jotta se voi kuroa umpeen 8,9 prosenttiyksikön suuruisen ennustetun vajeen ja saavuttaa taakanjakoasetuksen mukaisen kansallisen tavoitteen, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöt ovat vuonna 2030 32 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2005; antaa päivitettyjä ennusteita, joista käy ilmi, miten tavoite saavutetaan olemassa olevilla ja suunnitelluilla politiikoilla, ja täsmentää tarvittaessa, miten taakanjakoasetuksen mukaisia joustoja käytetään vaatimustenmukaisuuden varmistamiseen; täydentää politiikkoja ja toimenpiteitä koskevia tietoja ja ilmoittaa selkeästi niiden soveltamisalan, aikataulun ja mahdollisuuksien mukaan myös odotetun kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvaikutuksen, myös unionin rahoitusohjelmien (mm. yhteisen maatalouspolitiikan) toimenpiteiden osalta;

2. määrittää lähteineen sen hiilidioksidipäästöjen määrän, joka voitaisiin vuosittain ottaa talteen vuoteen 2030 mennessä; antaa yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten talteenotettu hiilidioksidi siirretään tai kuljetetaan; määrittää vuoteen 2030 mennessä käytettävissä olevan hiilidioksidin kokonaisvarastointikapasiteetin ja syöttömäärät;

3. esittää konkreettisen etenemissuunnitelman asetuksessa (EU) 2018/841 määritellyn kansallisen LULUCF-tavoitteen saavuttamiseksi; sisällyttää LULUCF-sektorille lisätoimenpiteitä ja esittää yksityiskohtaiset tiedot niiden ajoituksesta ja soveltamisalasta sekä määrälliset tiedot niiden odotetusta vaikutuksesta sen varmistamisessa, että kasvihuonekaasujen poistumat vastaavat tosiasiallisesti EU:n vuoden 2030 nettopoistumatavoitetta (−310 $MtCO_2$-ekv.) ja asetuksessa (EU) 2018/841 määritettyä maakohtaista poistumatavoitetta, joka on −63 $ktCO_2$-ekv.; antaa selkeää tietoa siitä, miten julkisia varoja (sekä unionin varoja yhteinen maatalouspolitiikka mukaan luettuna että valtiontukia) ja hiiliviljelyjärjestelmistä saatavaa yksityistä rahoitusta käytetään johdonmukaisesti ja tehokkaasti kansallisen nettopoistumatavoitteen saavuttamiseen; antaa asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä V olevan 3 osan mukaisesti tietoja tilanteesta ja edistymisestä korkeampien määrittämistasojen/maantieteellisesti täsmällisten tietoaineistojen parantamisessa seurantaa, raportointia ja todentamista varten;

4. tekee lisäanalyysin merkityksellisistä ilmastohaavoittuvuuksista ja -riskeistä, jotka liittyvät kansallisten tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseen sekä energiaunionin eri ulottuvuuksiin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin; esittelee ja kvantifioi paremmin yhteyttä niihin energiaunionin nimenomaisiin tavoitteisiin ja politiikkoihin, joita sopeutumispolitiikoilla ja -toimenpiteillä olisi tarkoitus tukea; määrittää lisää sopeutumispolitiikkoja ja -toimenpiteitä riittävän yksityiskohtaisesti tukeakseen Kyproksen energiaunionin mukaisten kansallisten tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamista; kiinnittää erityistä huomiota vesienhoitoon muuttuvissa ilmasto-oloissa sähkön toimitushäiriöiden riskin vuoksi, koska tulvat, helle ja kuivuus vaikuttavat energiantuotantoon;

5. nostaa merkittävästi tavoitetta, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus panoksena direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II olevalla kaavalla, 3 artiklan 1 kohdassa vahvistettuun uusiutuvaa energiaa koskevaan unionin sitovaan tavoitteeseen vuodelle 2030 on vähintään 33 prosenttia; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen kehityskulun, joka saavuttaa asetuksen (EU) 2018/1999 4 artiklan a alakohdan 2 alakohdan mukaiset vuosien 2025 ja 2027 vertailukohdat;

6. laatii uusiutuvan energian teknologioiden arvioidut kehityskulut ja pitkän aikavälin käyttöönottosuunnitelman seuraaviksi kymmeneksi vuodeksi vuoden 2040 näkymineen; sisällyttää suunnitelmaan erityistavoitteet, joilla edistetään innovatiivisia uusiutuvan energian teknologioita koskevaa ohjeellista tavoitetta; sisällyttää suunnitelmaan muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita koskevan sitovan alatavoitteen teollisuudelle vuodeksi 2030; sisällyttää suunnitelmaan lämmitystä ja jäähdytystä koskevan ohjeellisen tavoitteen direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, liitteen I A lisäysten saavuttamiseksi sekä kaukolämmitystä ja -jäähdytystä koskevan ohjeellisen tavoitteen vuosille 2021–2030; täsmentää, minkä tavoitteen Kypros aikoo saavuttaa liikennealalla polttoaineiden toimittajia koskevan velvoitteen avulla, myös kehittyneitä biopolttoaineita ja muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita koskevan alatavoitteen avulla, varmistaen, että muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden vuoden 2030 vähimmäistasoa noudatetaan;

7. sisällyttää suunnitelmaan yksityiskohtaisia ja kvantifioituja politiikkoja ja toimenpiteitä siten, että sen kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on vähintään 42,5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti niin, että yhteisenä pyrkimyksenä on nostaa tavoite 45 prosenttiin; kuvailee erityisesti, miten se aikoo nopeuttaa lupamenettelyjä, ja antaa yksityiskohtaiset tiedot niistä uusiutuvan energian teknologioista, joiden osalta Kypros aikoo nimetä ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita”, joilla menettelyt ovat nopeampia ja yksinkertaisempia; kuvailee, miten uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa pyritään nopeuttamaan ottamalla käyttöön uusiutuvan energian ostosopimuksia, alkuperätakuita ja mahdollistavat puitteet itse tuotetun energian kulutuksen ja energiayhteisöjen edistämiseksi; kuvailee, miten liikennealan polttoainetoimittajia koskeva velvoite otetaan huomioon, ja sisällyttää suunnitelmaan vastaavia toimenpiteitä, joilla edistetään vetyä teollisuudessa ja valmistellaan EU:ta uusiutuvan vedyn kauppaan;

8. esittää mahdollisuuksien mukaan odotetun aikataulun vaiheille, jotka johtavat sellaisten lainsäädännöllisten ja muiden politiikkojen ja toimenpiteiden hyväksymiseen, joiden tarkoituksena on saattaa direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna ne täytäntöön, erityisesti edellisissä kohdissa mainittujen toimenpiteiden osalta;

9. sisällyttää suunnitelmaan energian loppukulutukseen perustuvan kansallisen energiatehokkuuspanoksen vuoteen 2030 ulottuvaan unionin sitovaan energian loppukulutustavoitteeseen direktiivin (EU) 2023/1791 4 artiklan ja liitteen I mukaisesti tai panoksen, joka on yhtä suuri kuin korjattu ohjeellinen kansallinen panos, jonka komissio toimittaa kullekin jäsenvaltiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2024 mainitun direktiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti; sisällyttää suunnitelmaan primäärienergian kulutukseen perustuvan kansallisen energiatehokkuus-panoksen unionin ohjeelliseen primäärienergian kulutustavoitteeseen direktiivin (EU) 2023/1791 4 artiklan ja liitteen I mukaisesti;

10. sisällyttää suunnitelmaan päivitetyn tavoitetason, jotta voidaan varmistaa korkea energiatehokkuus ja kansallisen rakennuskannan hiilestä irtautuminen sekä nykyisten rakennusten muuttaminen nollapäästörakennuksiksi vuoteen 2050 mennessä; sisällyttää suunnitelmaan välitavoitteet vuosille 2030 ja 2040 sekä näiden välitavoitteiden vertailun uusimpaan pitkän aikavälin peruskorjausstrategiaan; sisällyttää suunnitelmaan lisätietoja näihin tavoitteisiin liittyvistä, rakennuksia koskevista toimenpiteistä ja niiden vaikutuksesta energiasäästöjen osalta;

11. vahvistaa energiajärjestelmän häiriönsietokykyä erityisesti asettamalla tavoitteen energian varastoinnin käyttöönotolle ja esittämällä politiikkoja ja toimenpiteitä välttämättömän ilmastonmuutokseen sopeutumisen sisällyttämiseksi energiajärjestelmään; arvioi edelleen tulevan kaasuinfrastruktuurinsa yhteensopivuutta hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden kanssa; arvioi öljyinfrastruktuurin (erityisesti öljyvarastot) riittävyyttä suhteessa öljyn kysynnän odotettuun vähenemiseen ja siirtymiseen kohti vähähiilisiä vaihtoehtoja;

12. esittää selkeät tavoitteet ja päämäärät kysyntäjoustolle energiajärjestelmän joustavuuden parantamiseksi joustotarpeiden arvioinnin perusteella ja kuvaa erityistoimenpiteet energiajärjestelmän integroinnin helpottamiseksi direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 20 a artiklan yhteydessä; kehittää kilpailukykyisempiä vähittäismarkkinoita ja lisää edelleen kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia vähittäismarkkinoilla;

13. kehittää edelleen lähestymistapaa energiaköyhyyden torjumiseen sisällyttämällä suunnitelmaan arvion niiden kotitalouksien tilanteesta, jotka tällä hetkellä kärsivät energiaköyhyydestä, sekä ilmoittamalla asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytetty erityinen mitattavissa oleva vähennystavoite ottaen huomioon suositus (EU) 2023/2407; antaa lisätietoja nykyisistä ja mahdollisista toimenpiteistä energiaköyhyyden torjumiseksi sekä siihen kohdennetuista rahoitusvaroista niin sosiaalipolitiikan (kohtuuhintaisuus) kuin rakenteellisten energiatoimenpiteiden näkökulmasta; selittää, miten energiatehokkuusvelvoitejärjestelmän mukaisia energiatehokkuustoimenpiteitä energiaköyhyyden lievittämiseksi on tarkoitus ottaa käyttöön, kuten asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytetään;

14. selkeyttää edelleen puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon liittyviä kansallisia tutkimus-, innovointi- ja kilpailukykytavoitteita ja luo vuosiksi 2030 ja 2050 etenemispolun, jolla voidaan tukea teollisuuden hiilestä irtautumista ja yritysten siirtymistä kohti nettonolla- ja kiertotaloutta; tuo esiin politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla edistetään nettonollahankkeiden kehittämistä, mukaan lukien energiaintensiivisen teollisuuden kannalta merkitykselliset hankkeet; esittää ennakoitavan ja yksinkertaistetun sääntelykehyksen lupamenettelyille ja kuvaa sitä, miten kansallisen rahoituksen saatavuutta tarvittaessa yksinkertaistetaan; osoittaa yksityiskohtaisia politiikkoja ja toimenpiteitä energiajärjestelmän digitalisointiin, puhtaaseen energiaan liittyvien taitojen kehittämiseen ja läpinäkyvän kaupan helpottamiseen keskeisten nettonollakomponenttien ja -laitteiden häiriönsietokykyisten ja kestävien toimitusketjujen mahdollistamiseksi;

15. määrittää uudistukset ja toimenpiteet energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien yksityisten investointien mobilisoimiseksi; parantaa ja laajentaa investointitarpeiden analysointia siten, että siihen sisältyy kattava ja johdonmukainen yleiskuva julkisista ja yksityisistä investointitarpeista kokonaismääränä ja sektoreittain; täydentää ylhäältä alaspäin suuntautuvaa koko talouden kattavaa lähestymistapaa alhaalta ylöspäin suuntautuvalla hankekohtaisella arvioinnilla; sisällyttää suunnitelmaan kokonaisinvestointitarpeiden erittelyn ja lisätietoja kansallisista, alueellisista ja unionin rahoituslähteistä sekä mobilisoitavista yksityisistä rahoituslähteistä; antaa lisäksi lyhyen kuvauksen siitä, minkä tyyppisiä rahoitustukijärjestelmiä on valittu niiden politiikkojen ja toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka rahoitetaan julkisesta talousarviosta ja unionin varoista, ja sellaisten sekamuotoisten rahoitusvälineiden käytöstä, joissa hyödynnetään avustuksia, lainoja, teknistä apua ja julkisia takuita, mukaan lukien kansallisten kehityspankkien rooli kussakin järjestelmässä ja/tai yksityisen rahoituksen mobilisointitapa; harkitsee toisiin jäsenvaltioihin tehtävien siirtojen kustannustehokasta toteuttamista rahoituslähteenä; esittää luotettavan arvion suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden makrotaloudellisista vaikutuksista;

16. selittää yksityiskohtaisesti, miten ja mihin mennessä Kypros aikoo vaiheittain luopua jäljellä olevista fossiilisten polttoaineiden tuista;

17. antaa yksityiskohtaista tietoa ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaalisista, työllisyys- ja osaamisvaikutuksista tai muista jakaumavaikutuksista sekä oikeudenmukaista siirtymää tukevista suunnitelluista tavoitteista, politiikoista ja toimenpiteistä; määrittää tuen muodon, aloitteiden vaikutuksen, kohderyhmät ja kohdennetut resurssit ottaen huomioon oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen annetun neuvoston suosituksen ([21]); varmistaa, että alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa esitetty fossiilisista polttoaineista luopumisen aikataulu on linjassa lopullisen päivitetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa, erityisesti raskasta polttoainetta käyttävän Dhekelian voimalaitoksen osalta; sisällyttää suunnitelmaan mahdollisuuksien mukaan lisäelementtejä, jotta voidaan luoda riittävä analyyttinen perusta tulevan ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimiselle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/955 ([22]) mukaisesti, mukaan lukien tiedot siitä, miten voidaan arvioida rakennusten, tieliikenteen ja muiden alojen polttoaineiden polttoa koskevan päästökauppajärjestelmän haasteita ja sosiaalisia vaikutuksia kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin sekä yksilöidä mahdolliset tuensaajat ja asiaankuuluva poliittinen kehys; selittää, miten kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa määritetty poliittinen kehys edistää Kyproksen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimista ja miten näiden kahden suunnitelman välinen johdonmukaisuus varmistetaan;

18. varmistaa kansalaisten osallistavan osallistumisen kohtuullisessa ajassa sekä paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan laajan osallistumisen suunnitelman valmisteluun; antaa selkeän yleiskuvan siitä, miten kuulemisprosessi mahdollistaa kaikkien asiaankuuluvien viranomaisten, kansalaisten ja sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, laajan osallistumisen sekä päivitysluonnoksen että lopullisen päivitetyn suunnitelman valmisteluun; esittää yhteenvedon eri toimijoiden esittämistä näkemyksistä ja siitä, miten suunnitelmassa otetaan huomioon kuulemisten aikana esitetyt näkemykset.

([21]) Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35).

([22]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/955, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1060 muuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 1).

19. vahvistaa alueellista yhteistyötä ja kuvailee erityisesti, miten Kypros aikoo luoda puitteet yhteistyölle muiden jäsenvaltioiden kanssa vuoteen 2025 mennessä direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 9 artiklan mukaisesti;

KANSALLISTEN TOIMENPITEIDEN JOHDONMUKAISUUDESTA ILMASTONEUTRAALIUSTAVOITTEEN JA SOPEUTUMISESSA EDISTYMISEN VARMISTAMISEN KANSSA ASETUKSEN (EU) 2021/1119 MUKAISESTI

1. tehostaa ilmastonmuutoksen hillitsemistoimia edistymällä konkreettisesti nykyisissä ja suunnitelluissa politiikoissa ja harkitsee kiireellisiä lisätoimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen odotettujen vähennysten ja ennusteiden mukauttamiseksi ilmastoneutraaliustavoitteeseen;

2. päivittää kansallista pitkän aikavälin strategiaa, nostaa sen tavoitetasoa ja parantaa sen laatua selkeyttämällä Kyproksen pitkän aikavälin ilmastoneutraaliustavoitetta ja esittämällä uskottavia politiikkoja ja toimenpiteitä Kyproksen toimialakohtaisten päästövähennysten ja tiukennettujen hiilenpoistotavoitteiden tueksi;

3. arvioi merkityksellisiä haavoittuvuuksia ja riskejä, jotka liittyvät merenpinnan nousuun, rannikon eroosioon ja meriveden tunkeutumiseen; luo asianmukaisen oikeudellisen kehyksen ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevalle politiikalle ja toimille; antaa toimeksiannon hallintorakenteelle, jolla voidaan tukea vahvaa suunnittelua, ratkaisujen käyttöönottoa ja sopeutumisen seurantaa ja arviointia kaikilla sektoreilla, kaikissa väestöryhmissä ja kaikilla hallinnon tasoilla; lisää ilmastokestävyysnäkökohtien painoarvoa unionin rahoitusohjelmista, kuten yhteisestä maatalouspolitiikasta, koheesiopolitiikan rahoituksesta ja muista asiaankuuluvista unionin rahastoista, saatavan tuen käytössä. Varoja olisi käytettävä siten, että ne parantavat ilmastokestävyyttä eivätkä lisää haavoittuvuuksia (eli eivät aiheuta merkittävää haittaa sopeutumiselle); varmistaa, että sopeutumistoimien julkiset ja yksityiset rahoitusmekanismit ovat kohdallaan ja että määrärahat ovat oikeassa suhteessa investointitarpeisiin erityisesti ensisijaisilla haavoittuvilla sektoreilla;

4. ottaa ilmastonmuutoksen vaikutuksille erityisen alttiit sidosryhmät mukaan Kyproksen sopeutumispolitiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon; ottaa työmarkkinaosapuolet ja yksityisen sektorin sidosryhmät mukaan politiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon sekä investointeihin; dokumentoi asiaankuuluvien kuulemisten prosessit ja tulokset; perustaa mekanismeja, joilla varmistetaan, että kansallista tasoa alemman tason politiikkoja laaditaan ja että niitä tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti;

5. edistää luontoon perustuvia ratkaisuja ja ekosysteemipohjaista sopeutumista kansallisissa strategioissa, politiikoissa ja suunnitelmissa ja tekee investointeja niiden toteuttamiseksi.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2023.

Komission puolesta
Kadri SIMSON
Komission jäsen